

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра обліку і аудиту

06-02-01

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
*Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи*

О.А. Лагоднюк

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія обліку, аналізу та аудиту»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівне - 2016

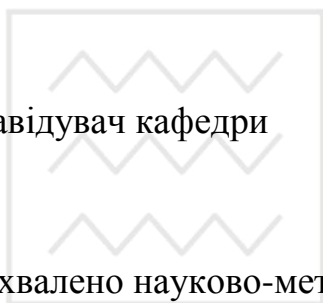
Робоча програма навчальної дисципліни «Історія обліку, аналізу та аудиту» для студентів за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Рівне: НУВГП, 2016. – 11 с.

Розробники: Лазаришина І.Д., д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту
Зінкевич О.В., к.е.н., старший викладач кафедри обліку і аудиту

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри обліку і аудиту

Протокол від «09» вересня 2016 року № 1

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Лазаришина І.Д.
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю «Облік і оподаткування»

Протокол від «09» вересня 2016 року № 1

Голова науково-методичної комісії

_____ (підпис)

Лазаришина І.Д.
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	За вибором	
Модулів – 1	Спеціальність <u>071 «Облік і оподаткування»</u> (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		5-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		9-й	10-й
		Лекції	
		16 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		60 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання	
		–	
		Вид контролю:	
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних годин до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 33 % та 67 %;

для заочної форми навчання - 9% і 91%.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Історія обліку, аналізу та аудиту» – надати майбутнім спеціалістам базові теоретичні знання з історії бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту та сприяти розвитку нового економічного мислення.

Завдання дисципліни «Історія обліку, аналізу та аудиту» - засвоєння загальних методологічних підходів до вивчення історії бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту; ознайомлення з обліковими системами, системами економічного аналізу та аудиту стародавнього світу та середньовіччя; оволодіння знаннями з формування бухгалтерської науки в країнах Європи; вивчення історії становлення та розвитку бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- загальні методичні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту;
- історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту;

вміти:

- застосувати набуті знання в практичній та науковій роботі за фахом з використанням наукового методу історизму.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту

Тема 1. Початки зародження обліку

Зародження обліку в Стародавньому світі. Облікові системи Стародавнього Сходу. Облік в Античному світі.

Тема 2. Формалізація облікових записів і зародження подвійної бухгалтерії

Облік у період раннього Середньовіччя. Зміст та значення в історії обліку «Трактату про рахунки і записи». Поширення подвійного запису у різних країнах світу.

Тема 3. Формування бухгалтерського обліку як науки

Зародження бухгалтерської науки в Італії. Становлення і розвиток облікової думки у французькій та німецькій школах бухгалтерського обліку. Формування англійської та англо-американської облікової наукової школи. Становлення і розвиток російської бухгалтерської школи.

Тема 4. Еволюція основних методичних засад бухгалтерського обліку

Розвиток основних форм обліку. Історичний розвиток та принципи побудови планів рахунків. Історичний розвиток теорій подвійного запису. Розвиток балансових теорій.

Тема 5. Становлення бухгалтерського обліку в Україні

Облік на території України в дослов'янський період. Облік на території України в період княжої та польсько-литовської доби. Бухгалтерський облік в Україні у XIV-XVIII ст. Облік в Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст. Бухгалтерський облік в Україні у радянський період. Виникнення та розвиток української бухгалтерської школи.

Тема 6. Бухгалтерський облік у країнах світу у XX ст.

Розвиток обліку в англomовних країнах. Розвиток обліку в європейських країнах. Облік у інших країнах. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.

Тема 7. Історія становлення і розвитку економічного аналізу

Історичні етапи розвитку економічного аналізу. Зародження аналізу у Стародавньому світі та в період античності. Економічний аналіз в добу Середньовіччя. Становлення та розвиток економічного аналізу в індустріальну та постіндустріальну епохи. Основні етапи розвитку вітчизняного економічного аналізу.

Тема 8. Історичні аспекти становлення та розвитку аудиту

Передумови та теорії виникнення аудиту. Виникнення аудиту у Стародавньому світі та в епоху Середньовіччя. Розвиток аудиту у світі. Розвиток вітчизняного аудиту.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Історичні аспекти становлення та розвитку бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту												
Тема 1. Початки зародження обліку	9	2	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 2. Формалізація облікових записів і зародження подвійної бухгалтерії	9	2	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Формування бухгалтерського обліку як науки	10	2	2	-	-	6	8,5	-	0,5	-	-	8
Тема 4. Еволюція основних методичних засад бухгалтерського обліку	10	2	2	-	-	6	8,5	-	0,5	-	-	8
Тема 5. Становлення бухгалтерського обліку в Україні	10	2	2	-	-	6	8,5	-	0,5	-	-	8
Тема 6. Бухгалтерський облік у країнах світу у XX столітті	10	2	2	-	-	6	8,5	-	0,5	-	-	8
Тема 7. Історія становлення і розвитку економічного аналізу	16	2	2	-	-	12	19,5	0,5	2	-	-	17
Тема 8. Історія становлення і розвитку аудиту	16	2	2	-	-	12	19,5	0,5	2	-	-	17
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14	-	-	60	90	2	6	-	-	82
Всього годин	90	16	14	-	-	60	90	2	6	-	-	82

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
-	-	-	-

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Початки зародження обліку Загальні методологічні підходи до вивчення історії бухгалтерського обліку. Початок зародження бухгалтерії. Освоєння чисел та підрахунків. Облікові системи Стародавнього Сходу. Облік в античному світі.	1	-
2.	Тема 2. Формалізація облікових записів і зародження подвійної бухгалтерії Господарський облік середньовіччя. Наукові паростки бухгалтерського обліку.	1	-
3.	Тема 3. Формування бухгалтерського обліку як науки Зародження бухгалтерської науки в Італії. Зародження французької, італійської та німецької бухгалтерських шкіл. Формування англійської та англо-американської бухгалтерських шкіл.	2	0,5
4.	Тема 4. Еволюція основних методичних засад бухгалтерського обліку Розвиток основних форм обліку. Історичний розвиток та принципи побудови планів рахунків. Історичний розвиток теорій подвійного запису. Розвиток балансових теорій.	2	0,5
5.	Тема 5. Становлення бухгалтерського обліку в Україні Облік на території України в дослов'янський період. Облік та право на території України в період княжої та литовсько-польської доби. Бухгалтерський облік в Україні у XVI-XVIII ст. Облік в Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст. Бухгалтерський облік в Україні у XX ст.	2	0,5
6.	Тема 6. Бухгалтерський облік у країнах світу у XX столітті Розвиток обліку в англійських країнах. Розвиток обліку в європейських країнах. Облік у інших країнах. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.	2	0,5
7.	Тема 7. Історія становлення і розвитку економічного аналізу Становлення та розвиток економічного аналізу в індустріальну та постіндустріальну епоху. Основні етапи розвитку економічного аналізу. Основні етапи розвитку вітчизняного економічного аналізу. Внесок українських вчених у розвиток економічного аналізу.	2	2
8.	Тема 8. Історія становлення і розвитку аудиту Становлення та розвиток аудиту. Основні етапи розвитку аудиту. Основні етапи розвитку вітчизняного аудиту. Внесок українських учених у розвиток аудиту.	2	2
Разом		14	6

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
-	-	-	-

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 0,5 год./1 год. занять – 7 год.

Підготовка до контрольних заходів – 6 год. на 1 кредит ЄКТС – 18 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 35 год.

8.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Початки зародження обліку Зародження обліку в Стародавньому світі. Облікові системи Стародавнього Сходу. Облік в Античному світі.	6	8
2.	Тема 2. Формалізація облікових записів і зародження подвійної бухгалтерії Облік у період раннього Середньовіччя. Зміст та значення в історії обліку «Трактату про рахунки і записи». Поширення подвійного запису у різних країнах світу.	6	8
3.	Тема 3. Формування бухгалтерського обліку як науки Зародження бухгалтерської науки в Італії. Становлення і розвиток облікової думки у французькій та німецькій школах бухгалтерського обліку. Формування англійської та англо-американської облікової наукової школи. Становлення і розвиток російської бухгалтерської школи.	6	8
4.	Тема 4. Еволюція основних методичних засад бухгалтерського обліку Розвиток основних форм обліку. Історичний розвиток та принципи побудови планів рахунків. Історичний розвиток теорій подвійного запису. Розвиток балансових теорій.	6	8
5.	Тема 5. Становлення бухгалтерського обліку в Україні Облік на території України в дослов'янський період. Облік на території України в період княжої та польсько-литовської доби. Бухгалтерський облік в Україні у XIV-XVIII ст. Облік в Україні наприкінці XVIII – на початку XX ст. Бухгалтерський облік в Україні у радянський період. Виникнення та розвиток української бухгалтерської школи.	6	8
6.	Тема 6. Бухгалтерський облік у країнах світу у XX столітті Розвиток обліку в англійських країнах. Розвиток обліку в європейських країнах. Облік у інших країнах. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку.	6	8
7.	Тема 7. Історія становлення і розвитку економічного аналізу Історичні етапи розвитку економічного аналізу.	12	17

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Зародження аналізу у Стародавньому світі та в період античності. Економічний аналіз в добу Середньовіччя. Становлення та розвиток економічного аналізу в індустріальну та постіндустріальну епохи. Основні етапи розвитку вітчизняного економічного аналізу.		
8.	Тема 8. Історія становлення і розвитку аудиту. Передумови та теорії виникнення аудиту. Виникнення аудиту у Стародавньому світі та в епоху Середньовіччя. Розвиток аудиту у світі. Розвиток вітчизняного аудиту.	12	17
Разом		60	82

9. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

-

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для викладання лекційного курсу розроблений ілюстративний матеріал, здійснюється аналіз та обґрунтування проблемних питань. На практичних заняттях проводиться усне опитування та перевірка виконання індивідуальних завдань.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється в усній і письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають теоретичну частину (тестові завдання).

Контроль роботи студентів проводиться за такими видами робіт:

- наявність лекційного матеріалу – шляхом перегляду конспектів;
- робота на практичних заняттях – шляхом усного опитування і перевірки виконаних індивідуальних завдань;
- підготовка та презентація реферату, мінілекції;
- підготовка до видання наукових статей, тез для участі в конференціях;
- участь в конкурсах, олімпіадах.

Усі форми контролю включені до 100-бальної шкали оцінювання.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль №1								100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
12	13	12	13	12	13	12	13	

T1, T2, T3 ... — теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	Зараховано
82-89	
74-81	
64-73	
60-63	
35-59	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Історія обліку, аналізу та аудиту» включає:

1. Завдання для проведення практичних занять (у електронному і паперовому носіїві).

2. Опорний конспект лекцій (у електронному і паперовому носіїві) по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення.

3. Пакети тестових завдань по кожній темі і в цілому по всьому курсу дисципліни.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бутинець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів, що навчаються за освітньо-проф. програмою підготовки бакалавра з економіки зі спеціальності «Облік і аудит» / Ф.Ф. Бутинець; Житомирський інженерно-технологічний ін-т. — 2-е вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП «Рута», 2001. — 512 с.
2. Лазаришина І.Д. Економічний аналіз: історія та тенденції розвитку / І.Д. Лазаришина. — Рівне: УДУВГП, 2002. — 182 с.
3. Яремко І.Й. Історія бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту: навч. посібник / І.Й. Яремко, О.С. Лемішовська. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. — 220 с.

Допоміжна

1. Бутинець Ф.Ф. Аудит: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець. — 4-те вид., перероб. та доп. — Житомир: ПП «Рута», 2005. — 512 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку: навч. посібник / Ф.Ф. Бутинець. — Житомир: ЖІТІ, 1999. — 928 с.
3. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік: підручник / Й.Я. Даньків, М.Я. Остап'юк. — К.: Знання, 2007. — 469 с.
4. Лановик Б.Д. Економічна історія Світу та України: підручник / Б.Д. Лановик, З.М. Матисякевич, Р.М. Матейко. — Тернопіль: Економічна думка, 1997. — 479 с.
5. Лучко М.Р. Історія обліку. Світ та Україна, погляд крізь роки / М.Р. Лучко, М.Я. Остап'юк. — Тернопіль: Зорепад, 1998. — 108 с.
6. Маздоров В.А. История развития бухгалтерского учёта в СССР (1917-1972 гг.) / В.А. Маздоров. — М.: Финансы, 1972. — 320 с.
7. Малькова Т.Н. Древняя бухгалтерия: какой она была? / Т.Н. Малькова. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 304 с.
8. Мних Є.В. Розвиток обліку в Галичині (історичні та методологічні аспекти) / Є.В. Мних, В.Є. Швець, І.Й. Яремко. — Львів: Каменяр, 2000. — 208 с.
9. Остап'юк М.Я. Історія бухгалтерського обліку: навч. посібник / М.Я. Остап'юк, М.Р. Лучко, Й.Я. Даньків. — К.: Знання, 2005. — 276 с.
10. Палий В.Ф. Теория бухгалтерского учёта: Учебное пособие / В.Ф. Палий, Я.В. Соколов. — М.: Финансы и статистика, 1984. — 279 с.
11. Пачоли Лука. Трактат о счетах и записях / Лука Пачоли. — М.: Финансы и статистика, 1982. — 286 с.
12. Пачоли Лука. Трактат о счетах и записях: первое в истории руководство по бухгалтерскому учету / Лука Пачоли. — Х.: Фактор, 2008. — 128 с.
13. Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні / М.С. Пушкар. — Тернопіль: Економічна думка, Карт-бланш, 1999.

14. Пушкар М.С., Історія обліку та контролю господарської діяльності: навч. посібник / М.С. Пушкар, Н.В. Гавришко, Р.В. Романів. – Тернопіль : Карт-бланш, 2003. – 223 с.
15. Соколов Я.В. Бухгалтерский учёт: от истоков до наших дней / Я.В. Соколов. – М. : Аудит: ЮНИТИ, 1996. – 638 с.
16. Соколов Я.В. История бухгалтерского учета: Учебник Я.В. Соколов, В.Я. Соколов.- М. : Финансы и статистика, 2004. – 272 с.
17. Соколов Я.В. История развития бухгалтерского учёта / Я.В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 1985. – 367 с.
18. Соколов Я.В. Очерки по истории бухгалтерского учёта / Я.В. Соколов. – М. : Финансы и статистика, 1991. – 400 с.
19. Ткач В.И. Международная система учёта и отчётности / В.И. Ткач, М.В. Ткач. – М. : Финансы и статистика, 1991. – 160 с.
20. Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами: монографія / Б.Ф. Усач. — К. : Знання, 2005. — 247 с.
21. Харламова О.В. Вступ до спеціальності «Облік і аудит»: навч. посібник / О.В. Харламова. - Х. : ХНАМГ, 2009 – 162 с.
22. Харламова О.В. Аудит, методика і організація: навч. посібник (для студентів економічних спеціальностей) / О.В. Харламова, Н.І. Гордієнко, М.Ю. Карпенко. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 452 с.
23. Чацкіс Е.Д. Бухгалтерский учет: основы теории и практики / Е.Д. Чацкіс, А.Н. Лысюк. — Донецк : Сталкер, 1999. — 271 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Методичні вказівки для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Історія обліку, аналізу та аудиту» студентами спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ep3.nuwm.edu.ua/3198/>
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Історія обліку, аналізу та аудиту» студентами спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит» денної та заочної форм навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ep3.nuwm.edu.ua/3193/>
3. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
4. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
5. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php).

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування